

499721 Medical Terminology (MED-2557)

“Medical Dictionary”

Natapol Supanatsetakul M.D., Ph.D.
Research Unit for Learning Foreign Language in Medicine
Department of Pathology
Faculty of Medicine, Naresuan University

24 มิถุนายน 2557

Topics

- Introduction and Lesson plan
- Class activities
- Lecture and Discussion
  - รูปแบบพจนานุกรม
  - ประเภทของพจนานุกรม
  - ส่วนประกอบของพจนานุกรม
  - วิธีการใช้งานพจนานุกรม
- Homework

Class activities

- รวบรวมรายชื่อพจนานุกรมศัพท์แพทย์ที่สมาชิกในกลุ่มแต่ละคนเตรียมมา
- จัดกลุ่มเป็นพจนานุกรมฉบับหนังสือ หรือ electronic (on-line หรือ off-line)
- ข้อมูลเกี่ยวกับคำศัพท์แต่ละคำที่จะค้นคว้าได้จากพจนานุกรมทั้งหมดของแต่ละกลุ่ม ได้แก่ (1) ตัวสะกดคำ, (2) การออกเสียง, (3) ที่มาคำศัพท์, (4) หน้าทีไวยากรณ์, (5) ความหมายหรือคำจำกัดความ, (6) คำศัพท์อื่นที่เกี่ยวข้อง, (7) คำศัพท์ในภาษาอื่นที่มีความหมายเดียวกัน
- รอนำเสนอข้อมูล และส่งเป็นรายงานกลุ่มในชั่วโมงเรียน

ที่มาของคำศัพท์ทางการแพทย์

- จากภาษากรีก และภาษาละตินโดยตรง หรือสร้างจากส่วนประกอบของคำศัพท์ในภาษากรีก และภาษาละติน
- ภาษาปัจจุบัน ภาษาอังกฤษ และภาษาต่างประเทศอื่น
- คำศัพท์ทั่วไปในชีวิตประจำวันที่มีการให้คำจำกัดความที่มีความจำเพาะมากขึ้น (fever, diarrhea, constipation) และความหมายของคำศัพท์มีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา (uterus, colic)
- ชื่อบุคคล ตัวอย่างคำ เทคโนโลยี และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์
- Medical language is dynamic and living language
- Record of medical terms currently in use: [Medical dictionary](#)

พจนานุกรม

- พจนานุกรม (พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๕๔) หมายถึง น. หนังสือว่าด้วยถ้อยคำในภาษาใดภาษาหนึ่ง เรียงตามลำดับตัวอักษร โดยทั่ว ๆ ไปจะบอกความหมายและที่มาของคำ เป็นต้นด้วย (พจน- หรือ วจน- = การพูด คำพูด ถ้อยคำ)
- ปทานุกรม ฉบับ พ.ศ. ๒๔๗๐ – พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๔๙๓ – พ.ศ. ๒๕๒๕ – พ.ศ. ๒๕๔๒ – พ.ศ. ๒๕๕๔

พจนานุกรม

- พรพิมล ผลินกุล และกนกอร ตระกูลทวีคูณ. **พจนานุกรมยุคดิจิทัล**. ปทุมธานี: สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ. 2555.

รูปแบบพจนานุกรม

- พจนานุกรมฉบับหนังสือ (book, printed)
- พจนานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออฟไลน์ (off-line)
- พจนานุกรมสื่ออิเล็กทรอนิกส์ออนไลน์ (on-line)

ประเภทของพจนานุกรม

- ภาษา
- ขนาดรูปเล่ม (หนังสือ)
- ปริมาณคำศัพท์
- ความละเอียดของข้อมูลคำศัพท์
- กลุ่มผู้ใช้งาน
- วัตถุประสงค์ของพจนานุกรม

พจนานุกรมศัพท์แพทย์ของนิสิตรายกลุ่ม

- นำเสนอข้อมูลพจนานุกรมศัพท์แพทย์ที่นิสิตนำมาในชั้นเรียน
- Book printed or Electronic medical dictionary
- Book printed : Pocket – Desktop
- Electronic : On-line or Off-line
- Language : 1 language (English – English)
2 languages (English – Thai, Thai – English)
Multi-languages (English – TH, FR, DE, IT etc.)

Medical Dictionary

- พจนานุกรมศัพท์แพทย์ พจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์
- วัตถุประสงค์ และผู้ใช้งาน :
— คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับแพทย์ และบุคลากรทางการแพทย์
- รูปแบบหนังสือ :
— ขนาด รูปเล่ม จำนวน และรายละเอียดข้อมูลคำศัพท์
- รูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ :
— on-line, off-line, pronunciation
- ภาษา :
— ภาษาเดียว สองภาษา หลายภาษา

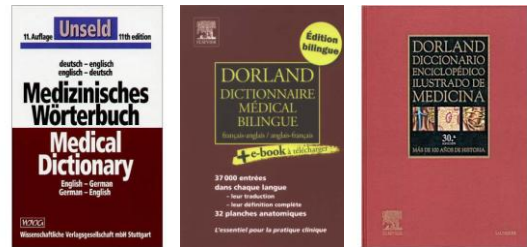
English – English medical dictionaries

English – Thai medical dictionaries

English – other languages

Electronic Medical Dictionary

- Off-line Medical Dictionary

Electronic Medical Dictionary

- On-line Medical Dictionary

Medical terms in other languages

The image shows three digital resources for finding medical terms in other languages. At the top left is the Google Translate logo with the slogan "Break through language barriers". Below it is the Wiktionary logo, "the free dictionary", next to a globe with characters. To the right is a screenshot of the Reverso.net website, which includes sections for "Translation", "Dictionary", and "Conjugation". The URL bar shows "http://www.reverso.net/text_translation.asp?lang=EN".

ส่วนประกอบของพจนานุกรม

The image displays two covers of medical dictionaries. On the left is the "DORLAND'S ILLUSTRATED MEDICAL DICTIONARY" (32nd edition), featuring a detailed anatomical illustration of a human head in profile. On the right is the "DORLAND'S POCKET MEDICAL DICTIONARY 29th edition", which has a smaller, similar anatomical illustration.

ส่วนประกอบของพจนานุกรม

- ส่วนหน้า
  - ปกหน้า ปกรอง หน้าลิขสิทธิ์ ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำพจนานุกรม คำนำ สารบัญ คำแนะนำสำหรับผู้ใช้งาน (User's guide) ได้แก่ การจัดลำดับคำ การแสดงข้อมูลคำศัพท์ การออกเสียง และสัญลักษณ์ตัวย่อต่าง ๆ และอาจมีข้อมูลเกี่ยวกับประวัติการจัดทำพจนานุกรม รากศัพท์ ที่มาของคำศัพท์ ไว้เพิ่มเติมด้วย
- ส่วนกลาง
  - เป็นส่วนหลักของพจนานุกรม ประกอบด้วยคำศัพท์ และข้อมูลรายละเอียดของคำศัพท์แต่ละคำ เรียงลำดับตามตัวอักษร
- ส่วนหลัง
  - ภาคผนวก ดัชนี เอกสารอ้างอิง ที่มาของรูปภาพ ปกหลัง

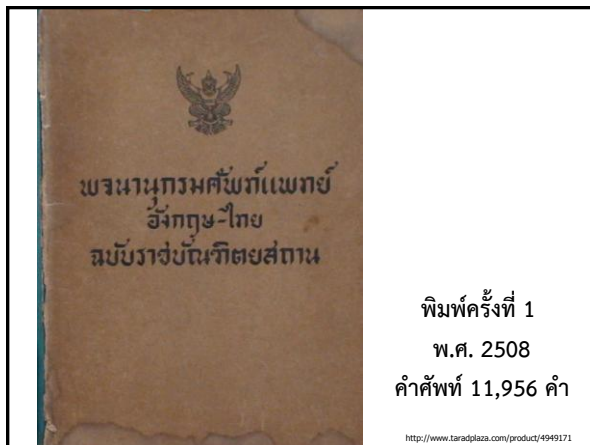
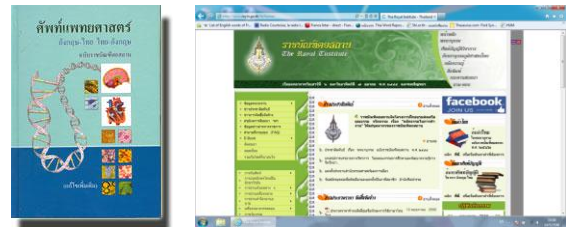
รายละเอียดของคำศัพท์

- ตัวสะกด (spelling)
- การอ่านออกเสียง (pronunciation) สัญลักษณ์การออกเสียง
- ที่มาของคำศัพท์ และหน้าที่ของคำตามหลักไวยากรณ์
- ความหมาย และคำจำกัดความ
- รูปภาพประกอบ
- คำอื่นที่เกี่ยวข้อง
- ศัพท์บัญญัติในภาษาอื่น

ส่วนสำคัญเพื่อการใช้งานพจนานุกรม

- Quick guide to the use of this dictionary
- Notes on the use of this dictionary
- Appendix

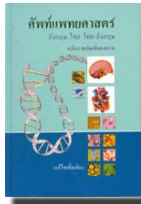
ส่วนประกอบของพจนานุกรมศัพท์แพทย์ อังกฤษ - ไทย

English – Thai medical dictionaries

ราชบัณฑิตยสถาน
The Royal Institute

<http://www.royin.go.th/th/home/>

ปัจจุบัน เล่มพ.ศ. 2543
พิมพ์ครั้งที่ 3 (แก้ไขเพิ่มเติม, พ.ศ. 2547)
และพจนานุกรม on-line
จำนวน 31,365 ระเบียบข้อมูล

วิธีการใช้พจนานุกรม

- เลือกพจนานุกรมให้เหมาะสมตามวัตถุประสงค์การใช้งาน
- ศึกษาส่วนประกอบของพจนานุกรม
- ศึกษาคำแนะนำสำหรับผู้ใช้งานพจนานุกรม (user's guide)
- ค้นหาคำศัพท์ที่ต้องการ
- ศึกษาข้อมูลรายละเอียดของคำศัพท์อย่างครบถ้วน

แนวทางการเรียนรู้จากพจนานุกรม

ให้นิสิตใช้พจนานุกรมในการศึกษาข้อมูลคำศัพท์ดังต่อไปนี้

- การเขียนตัวสะกด (spelling)
- การอ่านออกเสียง (pronunciation, stress in word)
- ที่มา และส่วนประกอบของคำ (etymology, word parts)
- คำอธิบายความหมายในภาษาอังกฤษ (meaning, definition)
- ศัพท์บัญญัติในภาษาไทย (translation in Thai)

Hypertension

- hypertension
- hyper- + tension
- hyper- [Gr] : over, above, beyond, excessive
- tension [Fr] : tension « la tension artérielle » ou l'hypertension artérielle (HTA)
- tensio [L] = a stretching, stretching out, extension, tension, แรงดึง แรงดัน ยืดออก
- hypertension = persistently high arterial blood pressure
= $\geq 140/90$ mmHg most of the time
- hypertension = ความดันโลหิตสูง

Leiomyoma

- Using dictionary.com for pronunciation
- leiomyoma
- lei/o [smooth] + my/o [muscle] + -oma [tumor]
- A benign tumor derived from smooth muscle, most often used : leiomyoma in uterus
- เว็บไซต์ศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถาน
- myoma = เนื้องอกกล้ามเนื้อ (กล้ามเนื้อเรียบ กล้ามเนื้อลาย)

Homework

- ศึกษาพจนานุกรมศัพท์แพทย์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งพจนานุกรมฉบับหนังสือและพจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ที่แนะนำให้ในชั้นเรียน
- ศึกษาส่วนประกอบต่าง ๆ ของพจนานุกรม
- พิจารณารายละเอียดข้อมูลคำศัพท์ที่สามารถค้นคว้าได้ในการอ้างอิงจากพจนานุกรมแต่ละเล่ม หรือแต่ละชนิด
- ศึกษาตัวสะกด การออกเสียง และความหมายของคำศัพท์จากรายการคำศัพท์ที่กำหนดให้ (50 คำ) จัดทำลงในแบบฟอร์มรายงานกลุ่ม (ส่งฉบับสมบูรณ์ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2557)